

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) เพื่อให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔
กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐
มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) เป็นโจทก์
ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) ฐานความผิด ก่อสร้างอาคาร
โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนคำสั่งของ
เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยโจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ
เมื่อระหว่างต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๕ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็น
เจ้าของผู้ครอบครอง และผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
จำนวน ๒ อาคาร ต่อมานายกเทศมนตรีตำบลปากช่องได้มีคำสั่งเป็นหนังสือให้จำเลยยื่นคำขออนุญาต

ก่อสร้างต่อเจ้าพนักงานและมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้อาคารดังกล่าว จำเลยฝ่าฝืน เหตุเกิดที่ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ลงโทษจำเลย ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ มาตรา ๒๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ และปรับจำเลยเป็นรายวันตามกฎหมายจนกว่า จำเลยจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

จำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา ศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) พิพากษายกฟ้อง โจทก์ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาขึ้น โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับให้ยกคำพิพากษา ศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นอื่นที่เหลือต่อไปแล้ว พิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ต่อมาศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๒) มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ การกระทำของจำเลย เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้รับอนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับรายวัน วันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๗๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับถัดวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๗๐๐ บาท นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองชั้นใหม่ทั้งหมดในปี ๒๕๓๔ ถึง ๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเทศบาลตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร การที่ฝ่ายผู้กล่าวหาบีบบังคับให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคารพิพาทดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อกลับแก้สิ่งตอบโต้จำเลยที่ร้องเรียนการทุจริตของฝ่ายผู้กล่าวหาต่อสำนักงาน ป.ป.ช. จำเลยจึงเห็นว่า การที่จำเลยไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและยังคงใช้อาคารตามปกติ ไม่ใช่เรื่องของการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพราะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะเป็นความผิดนั้นต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยหมายเรียกจำเลยมาปฏิบัติตามคำพิพากษา แจ้งนายประกันส่งตัวจำเลย

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ในขณะเดียวกันก็ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๕ ตีเฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบสามศาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๒ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ที่บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี เป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ดังนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๕ ตี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

๒) คำสั่งของศาลยุติธรรมเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ แม้การจำกัดสิทธิจะตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตี ว่าเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๖๒ มาตรา ๒๖๔ และขัดต่อ แนวพระราชดำริการใช้และการตีความกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งของศาลยุติธรรมที่สั่งไม่รับฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ประกอบมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตี จึงเป็นคำสั่งที่ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๖๒ ไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทย ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การตีความประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ บัญญัติให้ศาล เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มิได้

ดังนั้น บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตี จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๖๒ จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ ขอให้ศาลส่งข้อโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นได้หยิบยกบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตี มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยมีคำสั่ง ไม่รับฎีกาของจำเลย จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาพร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย โดยโต้แย้งว่าบทกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีและไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ส่วนข้อโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องส่งข้อโต้แย้งตามที่จำเลยร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า จำเลยในฐานะผู้ร้องโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ โดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลฎีกาจะใช้บังคับแก่คดี ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ให้รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

คำร้องนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ต่อมาคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และภายหลังมีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ กรณีจึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาก่อนว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคำร้องดังกล่าว หรือไม่

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของจำเลยโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ โดยขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ คดีจึงอยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ โดยขณะนั้นรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ยังใช้บังคับอยู่ และศาลฎีกาต้องใช้บทกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓ ก็บัญญัติรับรองไว้ว่า สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ยังบัญญัติวางหลักเกณฑ์การวินิจฉัยในกรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ใช้บังคับแก่กรณีใดให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าว

ประเด็นที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยต่อมามีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓ ประกอบมาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หรือไม่

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ บัญญัติไว้ในหมวด ๑ บททั่วไปว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อันเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงระบอบการปกครองของประเทศไทย มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลทั่วไป ส่วนมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองความเสมอภาคของบุคคลชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน บุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญทั้งสามมาตราดังกล่าว เป็นการกำหนดหลักการกว้าง ๆ โดยทั่วไป แม้ต่อมา

จะได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มาตรา ๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระบอบการปกครอง มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพของบุคคล และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยความเสมอภาคของบุคคล เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓ ยังคงให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ที่บรรดาชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไว้แล้ว ดังนั้น บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ดังกล่าวข้างต้น จึงย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) มาตรา ๓ ด้วย

สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการฎีกาต่อศาลยุติธรรมในชั้นฎีกา กล่าวคือ บทบัญญัติในมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” และมาตรา ๒๑๙ บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย” ส่วนมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปีไม่ว่าจะมีโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” และมาตรา ๒๑๙ ตรี บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่เกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับ หรือกักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน ถ้าศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี จึงมิใช่การห้ามหรือการตัดสิทธิฟ้องคดี แต่เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์การฎีกาต่อศาลในชั้นฎีกา โดยบทบัญญัติในส่วนที่ห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ นั้น มิได้เป็นบทบังคับโดยเด็ดขาด แต่ยังเปิดโอกาสให้คู่ความ ไม่ว่าโจทก์หรือจำเลย มีสิทธิทำเทียมกันที่จะมีสิทธิขอให้ผู้พิพากษาคณะใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษา หรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้น

หรือศาลอุทธรณ์รับรองให้ฎีกาได้หรืออธิบดีกรมอัยการ (อัยการสูงสุด) ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่า มีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไปได้เช่นกัน ทั้งนี้ ตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ดังนั้น แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตี จะเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในการฎีกาก็ตาม แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่คู่ความทุกคนโดยเท่าเทียมกัน มิได้กระทบต่อความเสมอกันในทางกฎหมาย ทั้งนี้ได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ แต่อย่างไรก็ดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๕ ตี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐

ส่วนปัญหาที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๑ และมาตรา ๒๓๒ หรือไม่นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๑ เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ส่วนมาตรา ๒๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” ซึ่งคำว่า “กฎหมาย” ในมาตรา ๒๓๑ หมายถึงกฎหมายวิธีพิจารณาความอันรวมถึงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มิได้บัญญัติเรื่องการจำกัดสิทธิในการฎีกาไว้ การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตี บัญญัติถึงเรื่องดังกล่าว เพื่อมิให้คดีบางเรื่องที่ผ่านมาแล้วสองศาลต้องขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาอีก ซึ่งเป็นการบัญญัติประเภทคดีที่จะขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๑ ทั้งนี้ได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๒ ที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างของศาลยุติธรรมด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

นายปัญญา ถนอมรอด

ประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายอัคราทร จุฬารัตน

รองประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายสมชาย พงษ์ธา

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายปัญญา ถนอมรอด ประธานคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) เพื่อให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔
กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) เป็นโจทก์
ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) ฐานความผิด ก่อสร้างอาคาร
โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนคำสั่งของ
เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยโจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ
เมื่อระหว่างต้นปี ๒๕๓๔ ถึงปลายปี ๒๕๓๕ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง
และผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น จำนวน ๒ อาคาร
ต่อมานายกเทศมนตรีตำบลปากช่องมีคำสั่งเป็นหนังสือให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างต่อเจ้าพนักงาน
และมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้อาคารดังกล่าว จำเลยฝ่าฝืน เหตุเกิดที่ตำบล
ปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ มาตรา ๒๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐
มาตรา ๗๑ และปรับจำเลยเป็นรายวันตามกฎหมายจนกว่าจำเลยจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของ
เจ้าพนักงานท้องถิ่น

จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับ ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นอื่นที่เหลือต่อไปแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ต่อมาศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๒) มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้รับอนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับรายวันวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๗๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับตั้งแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๗๐๐ บาท นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองขึ้นใหม่ทั้งหมดในปี ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเทศบาลตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร การที่ฝ่ายผู้กล่าวหาบังคับสั่งให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคารพิพาทดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อกลับแก้สิ่งตอบโต้จำเลยที่ร้องเรียนการทุจริตของฝ่ายผู้กล่าวหาต่อสำนักงาน ป.ป.ช. จำเลยจึงเห็นว่ากรณีที่จำเลยไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและยังคงใช้อาคารตามปกติไม่ใช่เรื่องของการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพราะการกระทำที่เป็น

การฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะเป็นความผิดนั้นต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลย หมายถึงจำเลยมาปฏิบัติตามคำพิพากษา แจ้งนายประกันส่งตัวจำเลย

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ในขณะเดียวกันก็ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๒ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๒ ที่บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ดังนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

๒) คำสั่งของศาลยุติธรรมเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ แม้การจำกัดสิทธิจะตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ว่าเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔

มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖๔ และขัดต่อแนวพระราชดำริการใช้และการตีความกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งของศาลยุติธรรมที่สั่งไม่รับคำฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ประกอบมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตริ จึงเป็นคำสั่งที่ขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖

๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตริ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ ส่วนมาตรา ๓ บัญญัติให้ศาลเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย เป็นบุคคลที่ถูกระบุให้อำนาจอธิปไตยของประชาชน ศาลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มิได้

ดังนั้น บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตริ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ ขอให้ศาลส่งข้อโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นได้หยิบยกบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตริ มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลย จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาพร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย โดยโต้แย้งว่าบทกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตริ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีและไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว

และส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ส่วนข้อโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงไม่ต้องส่งข้อโต้แย้งตามที่จำเลยร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ภายหลังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้โอนบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

ปัญหาต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่ามีว่า จำเลยโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ แต่ขณะนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นผลบังคับไปแล้ว คณะตุลาการรัฐธรรมนูญยังต้องวินิจฉัยปัญหาตามข้อโต้แย้งของจำเลยหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ขณะที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้ส่งข้อโต้แย้งว่ากฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับ หากบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามข้อโต้แย้งของจำเลยขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติดังกล่าวย่อมเป็นอันสิ้นผลบังคับและมีผลไปถึงคดีของจำเลยซึ่งยังไม่ถึงที่สุด คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงยังต้องวินิจฉัยปัญหาตามข้อโต้แย้งของจำเลย

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ และมาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติทั่วไป โดยมาตรา ๒ บัญญัติให้ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมาตรา ๔ บัญญัติให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ในขณะที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นเรื่องของการจำกัดสิทธิฎีกา จึงไม่ใช่กรณีที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตราดังกล่าวจะชัดหรือแย้งได้ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนชาวไทย โดยบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้ ในขณะที่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และตามกฎหมายนั้น การดำเนินการตามกฎหมายย่อมรวมถึงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ตรี จะเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในการฎีกาก็ตาม แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่คู่ความทุกคน โดยเท่าเทียมกัน มิได้กระทบต่อความเสมอกันในทางกฎหมาย ทั้งมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ แต่อย่างใด ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ ตรี จึงไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐

ส่วนปัญหาที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๓๒ หรือไม่นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ส่วนมาตรา ๒๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” ซึ่งคำว่า “กฎหมาย”

ในมาตรา ๒๓๓ หมายถึงกฎหมายวิธีพิจารณาความอันรวมถึงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ด้วย เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มิได้บัญญัติเรื่องการจำกัดสิทธิในการฎีกาไว้ การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ มาตรา ๒๑๙ ตรี บัญญัติถึงเรื่องดังกล่าว เพื่อให้มีให้คดีบางเรื่องที่ผ่านมาแล้ว ๒ ศาล ต้องขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาอีก ซึ่งเป็นการบัญญัติประเภทคดีที่จะขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ มาตรา ๒๑๙ ตรี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ทั้งมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๒ ที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างของศาลยุติธรรมด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

นายปัญญา ถนอมรอด

ประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของศาสตราจารย์ ดร.อัคราทร จุฬารัตน รองประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง)
ระหว่างพนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) โจทก์ กับนายสุชาติ อำนวยมงคลพร
จำเลย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ
มาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒
มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) เป็นโจทก์
ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) ฐานความผิดก่อสร้างอาคาร
โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น โดยกล่าวหาว่า จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อระหว่าง
ต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๕ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของผู้ครอบครอง
และผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น จำนวน
๒ อาคาร ต่อมา นายกเทศมนตรีตำบลปากช่องได้มีคำสั่งเป็นหนังสือให้จำเลยยื่นคำขออนุญาต
ก่อสร้างต่อเจ้าพนักงานและมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้อาคารดังกล่าว จำเลย
ฝ่าฝืน เหตุเกิดที่ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ลงโทษจำเลยตาม
พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ มาตรา ๒๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑
มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ และปรับจำเลยเป็นรายวันตามกฎหมายจนกว่าจำเลย

จะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น จำเลยให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา ศาลจังหวัด สีกี้ว (ปากช่อง) พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับให้ยก คำพิพากษาศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นอื่นที่เหลือ ต่อไปแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ต่อมา ศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิด ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรม เป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้ รับนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับรายวัน วันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๓๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับถัดวันฟ้องเป็นต้น ไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๓๐๐ บาท นอกจากที่แก้ ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองขึ้นใหม่ทั้งหมดในปี ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเทศบาล ตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือ ต่อเติมอาคาร การที่ฝ่ายผู้กล่าวหาไม่คำสั่งให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคารพิพาท ดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อกลั่นแกล้งตอบโต้จำเลยที่ร้องเรียนการทุจริตของ

ฝ่ายผู้กล่าวหาต่อสำนักงาน ป.ป.ช. จำเลยจึงเห็นว่ากรณีที่จำเลยไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและยังคงใช้อาคารตามปกติไม่ใช่เรื่องของการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพราะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะเป็นความผิดนั้นต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลย หมายเรียกจำเลยมาปฏิบัติตามคำพิพากษา แจ้งนายประกันส่งตัวจำเลย

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ในขณะที่เดียวกันก็ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ โดยโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ และขัดต่อ มาตรา ๒๓๓ และคำสั่งของศาลที่ไม่รับฎีกาเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และขัดต่อมาตรา ๒ ที่บัญญัติให้ศาลเป็นผู้รับมอบอำนาจจากพระมหากษัตริย์ ต้องพิจารณาพิพากษาคดีตามเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ หรือตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น ส่วนมาตรา ๓ บัญญัติให้ศาลเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย เป็นบุคคลที่ถูกระบุให้ใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนตามเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ ศาลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มิได้

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ มาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่ ส่วนข้อโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญนั้น

ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องส่งข้อโต้แย้งตามที่จำเลยร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณา คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ภายหลังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และให้โอนบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการฎีกาต่อศาลยุติธรรมในชั้นฎีกา กล่าวคือ บทบัญญัติในมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อย และให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” และมาตรา ๒๑๙ บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามานี้ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย” ส่วนมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” และมาตรา ๒๑๙ ตรี บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่เกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับ หรือกักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน ถ้าศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙

และมาตรา ๒๑๕ ตี จึงมิใช่การห้ามหรือการตัดสิทธิฟ้องคดี แต่เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ การฎีกาต่อศาลในชั้นฎีกา อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติในส่วนที่ห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๐ มิได้เป็นบทบังคับโดยเด็ดขาด แต่ยังเปิดโอกาส ให้คู่ความ ไม่ว่าโจทก์หรือจำเลย มีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะมีสิทธิขอให้ผู้พิพากษาคณะใดซึ่งพิจารณาหรือ ลงชื่อในคำพิพากษา หรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์รับรองให้ฎีกาได้หรืออุทธรณ์ ฎีกา (อัยการสูงสุด) ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้ รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไปได้เช่นกัน ทั้งนี้ ตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑

ในส่วนของบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตี ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๒ และมาตรา ๔ ซึ่งเป็นบททั่วไป ได้กำหนดว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมาตรา ๔ ได้บัญญัติรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ส่วนมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม จะกระทำมิได้ ที่ผู้ร้องอ้างว่าศาลยุติธรรม เลือกปฏิบัติ เป็นการขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และขัดต่อเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ที่ใช้อำนาจตุลาการทางศาลนั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาเป็นหลักเกณฑ์สำหรับคู่ความและศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อให้เกิด ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย ดังนั้น การที่ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตี โดยเฉพาะบทบัญญัติที่ว่า “ห้ามมิให้ คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” จึงมิใช่เป็นกรณีที่ศาลในฐานะองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการใช้อำนาจ โดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องแต่อย่างใด จึงไม่มีกรณีที่จะขัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐ ส่วนบทบัญญัติในมาตรา ๒๓๓ นั้น เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่บัญญัติเรื่องการใช้อำนาจตุลาการว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจ

ของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ โดยรัฐธรรมนูญมิได้มีบทบัญญัติเรื่องการฎีกาคำพิพากษาของศาลไว้ ก็ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายอื่น บัญญัติ เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติเรื่องการฎีกาและการห้ามฎีกาในคดีอาญาไว้ ดังนั้น คู่ความจะฎีกาได้หรือไม่จึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สำหรับมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา และความในวรรคสองและวรรคสาม ได้บัญญัติให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยมีมาตรา ๓๐๘ มาตรา ๓๐๙ มาตรา ๓๑๐ มาตรา ๓๑๑ มาตรา ๓๒๕ และมาตรา ๓๓๒ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลได้บัญญัติให้มีวิธีพิจารณาคดีตลอดจนอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาไว้เป็นพิเศษ โดยไม่ต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาในศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ตามลำดับชั้นเหมือนคดีอาญาทั่ว ๆ ไป บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี จึงมิใช่เป็นบทบัญญัติที่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพตามที่ผู้ร้องโต้แย้งแต่อย่างใด

ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ มาตรา ๒๑๙ ตรี จึงมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

ศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ จุฬารัตน

รองประธานคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของหม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) เพื่อให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ
มาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒
มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) เป็นโจทก์
ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) ฐานความผิด ก่อสร้างอาคาร
โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนคำสั่งของ
เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยโจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ
เมื่อระหว่างต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๕ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็น
เจ้าของผู้ครอบครอง และผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น จำนวน ๒ อาคาร ต่อมานายกเทศมนตรีตำบลปากช่อง ได้มีคำสั่งเป็นหนังสือให้จำเลยยื่น
คำขออนุญาตก่อสร้างต่อเจ้าพนักงานและมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้อาคาร
ดังกล่าว จำเลยฝ่าฝืน เหตุเกิดที่ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ลงโทษ
จำเลยตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ มาตรา ๒๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑
มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ และปรับจำเลยเป็นรายวันตามกฎหมายจนกว่าจำเลย
จะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

จำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา ศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นอื่นที่เหลือต่อไป แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ต่อมาศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๒) มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้รับอนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับรายวันวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๗๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับถัดวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษา แก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๗๐๐ บาท นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองขึ้นใหม่ทั้งหมดในปี ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเทศบาลตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร การที่ฝ่ายผู้กล่าวหาไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคารพิพาทดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อกลับแก้ข้อโต้แย้งที่ร้องเรียนการทุจริตของฝ่ายผู้กล่าวหาต่อสำนักงาน ป.ป.ช. จำเลยจึงเห็นว่ากรณีที่จำเลยไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและยังคงใช้

อาคารตามปกติไม่ใช่เรื่องของการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพราะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะเป็นความผิดนั้นต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยหมายเรียกจำเลยมาปฏิบัติตามคำพิพากษา แจ้งนายประกันส่งตัวจำเลย

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ในขณะเดียวกันก็ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาสั่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๕ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ที่บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี เป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ดังนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตรี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

๒) คำสั่งของศาลยุติธรรมเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แม้การจำกัดสิทธิจะตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตรีว่าเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖๔ และขัดต่อแนวพระราชดำริการใช้และการตีความกฎหมายอันเป็นเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ที่ศาลเป็นผู้รับมอบอำนาจจาก

พระมหากษัตริย์ต้องพิจารณาพิพากษาคดีตามเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ หรือตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น ดังนั้น คำสั่งของศาลยุติธรรมที่สั่งไม่รับฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ประกอบมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตี จึงเป็นคำสั่งที่ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คือ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ ปกครองโดยทศพิธราชธรรมเพื่อประโยชน์ของคนหมู่มาก การตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ส่วนมาตรา ๓ บัญญัติให้ศาลเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย เป็นบุคคลที่ถูกระบุให้ใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนตามเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ และพระมหากษัตริย์ยังไม่เคยมีพระบรมราชานุญาตให้โจทก์ทำการขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๗๒ และมาตรา ๒๖๔ ศาลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มิได้

ดังนั้น บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตี จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ ขอให้ศาลสั่งข้อโต้แย้งดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกาพิจารณาคำร้องของจำเลยแล้ว เห็นว่าเมื่อจำเลยโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ และไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้การพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ส่วนข้อโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องส่งข้อโต้แย้งตามที่จำเลยร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยคดี เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณา คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ภายหลังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของตุลาการรัฐธรรมนูญและให้โอนบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อน วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่ เห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ และมาตรา ๔ เป็นบททั่วไป มาตรา ๒ บัญญัติให้ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาตรา ๔ บัญญัติให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม จะกระทำมิได้ ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติเรื่องการห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง เพราะถือว่าเป็นคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและศาลอุทธรณ์ให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปีหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกยังคงไม่เกินห้าปี และมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ห้ามเฉพาะโจทก์มิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง กรณีศาลอุทธรณ์พิพากษายืนหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยในคดีที่ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ แต่หากแก้ไขมากกว่าสามปีหรือทั้งโทษจำคุกและปรับสำหรับมาตรา ๒๑๕ เป็นกรณีศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับก็ห้ามคู่ความ (โจทก์และจำเลย) มิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ส่วนจำเลยนั้นมิข้อยกเว้นให้ฎีกา

ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ หากเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย และมาตรา ๒๑๕ ตรี เป็นบทบัญญัติที่ห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์มิได้ พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังจำเลยแทนโทษจำคุกหรือเปลี่ยน โทษกักขังเป็นโทษจำคุก หากศาลอุทธรณ์พิพากษายืนหรือเพียงแต่แก้ไขก็จะต้องห้ามฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริง แต่การต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงทั้งสามมาตรามีได้เป็นบทบัญญัติบังคับเด็ดขาด ยังเปิดโอกาสให้คู่ความมีสิทธิทำเท่าเทียมกันที่จะขอให้ผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษา หรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์รับรองให้ฎีกาได้ หรืออธิบดีกรมอัยการ (อัยการ สูงสุด) ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัยก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณา ต่อไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ดังนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี ดังกล่าว จึงเป็นกรณีต้องห้ามฎีกา ในปัญหาข้อเท็จจริงตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยใช้บังคับแก่คู่ความทุกฝ่ายอย่างเสมอภาคกัน การที่ ผู้ร้องอ้างว่าศาลยุติธรรมเลือกปฏิบัติ เป็นการขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข และขัดต่อเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ที่ใช้อำนาจตุลาการทางศาลนั้น เห็นว่า การดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมของประเทศย่อมต้องมีกฎหมายกำหนดเป็นกติกาสำหรับ ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกคน โดยเฉพาะกฎหมายวิธีสบัญญัติ ซึ่งกำหนด หลักเกณฑ์สำหรับคู่ความและศาลถือปฏิบัติในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการใช้อำนาจพิจารณา พิพากษาคดีเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกคนไม่ว่าโจทก์ จำเลย และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ การที่ศาลดำเนิน กระบวนการพิจารณาโดยใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” จึงมิใช่ เป็นกรณีที่ศาลในฐานะองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และ สิทธิเสรีภาพของจำเลยแต่อย่างใด จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐

กรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ถือเป็นบทบัญญัติทั่วไปในเรื่องอำนาจของศาลในฐานะ องค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตาม รัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ซึ่งหมายความว่า การพิจารณา พิพากษาคดีความทั้งหลายให้เป็นอำนาจของศาล และการใช้อำนาจดังกล่าวศาลต้องดำเนินการ

ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ โดยรัฐธรรมนูญ บัญญัติไว้อย่างไร กฎหมายบัญญัติไว้อย่างไร ศาลในฐานะผู้ใช้อำนาจตุลาการในการพิจารณาพิพากษาคดี ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจะฎีกาได้หรือไม่นั้น นอกจากจะต้อง พิจารณาตามรัฐธรรมนูญแล้วยังจะต้องพิจารณาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญ มิได้บัญญัติเรื่องการฎีกาคำพิพากษาของศาลไว้ก็ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ โดยประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายที่บัญญัติเรื่องการฎีกาและการห้ามฎีกาไว้ การจะฎีกา ได้หรือไม่ จึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น บทบัญญัติดังกล่าว จึงไม่มีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งผู้ร้องได้แย้งว่า ผู้ร้องมีสิทธิฎีกาได้นั้น เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ดังกล่าว เป็นบทบัญญัติแต่เพียงโครงสร้างของศาลยุติธรรมเท่านั้น ส่วนคดีประเภทใดจะขึ้นต่อศาลใด และจะอุทธรณ์ฎีกาได้หรือไม่จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และการฎีกาไว้ โดยมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ได้กำหนดข้อห้ามฎีกาไว้ จึงต้องเป็นไปตามนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง มิใช่บทบัญญัติที่รับรองสิทธิของคู่ความในการฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์แต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ซึ่งเป็นเรื่องกรณีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงไม่มีข้อความที่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายสมชาย พงษ์ธา ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำร้องของผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) ระหว่าง
พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) โจทก์ นายสุชาติ อำนวยมงคลพร จำเลย เพื่อขอให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔
ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓
และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัด
สีคิ้ว (ปากช่อง) เป็นโจทก์ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีคิ้ว ฐานความผิด
ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต ใช้อาคารและไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนคำสั่ง
ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ว่า จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ
เมื่อระหว่างต้นปี ๒๕๓๔ ถึงปลายปี ๒๕๓๕ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของ
และผู้ดำเนินการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นจำนวน ๒ อาคาร ต่อมา
นายกเทศมนตรีตำบลปากช่องมีคำสั่งเป็นหนังสือให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างต่อเจ้าพนักงานและ
มีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้อาคารดังกล่าว จำเลยฝ่าฝืน เหตุเกิดที่ตำบลปากช่อง
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
มาตรา ๔ มาตรา ๒๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑
และปรับรายวันตามกฎหมายจนกว่าจำเลยจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับ ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นอื่นที่เหลือต่อไปแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ต่อมาศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๒) มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้รับอนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๗๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ยื่นขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๗๐๐ บาท นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองขึ้นใหม่ทั้งหมด ในปี ๒๕๓๔-๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ก่อนจะมีการจัดตั้งเทศบาลตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาต เพื่อการก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร การที่ฝ่ายผู้กล่าวหาบังคับสั่งให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง และห้ามใช้อาคารพิพาทดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อกลั่นแกล้งตอบโต้จำเลย ที่ร้องเรียนการทุจริตของฝ่ายผู้กล่าวหาต่อสำนักงาน ป.ป.ช. จำเลยเห็นว่ากรณีที่จำเลยไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและยังคงใช้อาคารตามปกติไม่ใช่เรื่องของการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพราะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืน

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะมีความคิดนั้นต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยหมายเรียกจำเลยมาปฏิบัติตามคำพิพากษา แจ้งนายประกันส่งตัวจำเลย

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ในขณะเดียวกันก็ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๕ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๒ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๒ ที่บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ดังนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตรี จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๖๒

๒) คำสั่งของศาลยุติธรรมเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ แม้การจำกัดสิทธิจะตีความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตรี ว่าเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖๔ และขัดต่อแนวพระราชดำริการใช้และการตีความ ดังนั้น คำสั่งของศาลยุติธรรมที่สั่งไม่รับฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ประกอบมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตรี จึงเป็นคำสั่งที่ขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖

๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การตีความ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี จึงขัดต่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ ส่วนมาตรา ๓ บัญญัติให้ศาล เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย เป็นบุคคลที่ถูกระบุให้ใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน ศาลซึ่งเป็น ตัวแทนของประชาชนเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ มิได้

ดังนั้น บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ จึงเป็นอันใช้บังคับ มิได้ ขอให้ศาลส่งข้อโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นได้หยิบยกบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยมีคำสั่ง ไม่รับฎีกาของจำเลย จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาพร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ศาล รัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยโต้แย้งว่าบทกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีและไม่ปรากฏว่าเคยมี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นจึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และ

ส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ส่วนข้อโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงไม่ต้องส่งข้อโต้แย้งตามที่จำเลยร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ต่อมาขณะคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๓๕ วรรคท้าย ให้โอนบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

ปัญหาวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้สิ้นสุดลงไปแล้ว คณะตุลาการรัฐธรรมนูญยังจำต้องวินิจฉัยปัญหาข้อโต้แย้งตามคำร้องของจำเลยที่ส่งมาตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๓๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ขณะจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไปให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ นั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ซึ่งหากบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามข้อโต้แย้งของจำเลยดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บทบัญญัติเช่นว่านั้นก็เป็นการอันใช้บังคับมิได้ มีผลให้

ไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีของจำเลยซึ่งยังไม่ถึงที่สุด ปัญหาข้อโต้แย้งของจำเลยดังกล่าว คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงยังจำต้องวินิจฉัย

ในปัญหาที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ มาตรา ๒๑๙ ตรี ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ และมาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติในบททั่วไป โดยมาตรา ๒ กำหนดให้ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมาตรา ๔ กำหนดให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ส่วนมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่กำหนดถึงความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ ส่วนมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมนั้น สำหรับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ มาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกแก่จำเลยไม่สูงนัก และคดีที่ศาลมิได้ลงโทษจำเลยถึงจำคุกหรือมิได้ลงโทษจำคุกจำเลยโดยตรง กล่าวคือ คดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษเกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับหรือ กักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน และศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้นนั้นคดีดังกล่าว รัฐพึงเห็นว่าเพียงได้รับการกลั่นกรองโดยศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เพียงสองชั้นศาลก็นับว่าเพียงพอแก่บรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วไม่จำเป็นต้องขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาอีก ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ คดีอาญาเช่นนี้ได้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว บทบัญญัติดังกล่าวหาได้เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ และมาตรา ๔ แต่อย่างใดไม่ ทั้งยังเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับใช้แก่ประชาชนผู้มีบรรดาคดีตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วยกันทุกฝ่ายโดยเสมอภาค

และเท่าเทียมกัน มิใช่เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยเฉพาะ จึงมิได้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ด้วย

สำหรับในปัญหาที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ กำหนดให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิในการฎีกาของกลุ่มความ มิใช่เกี่ยวข้องกับอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล จึงเป็นคนละเรื่องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ไม่มีกรณีที่ขัดหรือแย้งกันได้ สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น ส่วนบทบัญญัติในวรรคสองและวรรคสาม กำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา ซึ่งไม่เกี่ยวกับข้อโต้แย้งของจำเลย แม้มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้นศาล อันเป็นบทบัญญัติการกำหนดลำดับชั้นของศาลยุติธรรมซึ่งเป็นอำนาจอธิปไตยส่วนหนึ่งของประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มิได้เกี่ยวข้องกับสิทธิของกลุ่มความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีหรือเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้บรรดาคดีใด ๆ ต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยสามชั้นศาล ซึ่งจะทำให้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติดังกล่าวนี้ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

นายสมชาย พงษ์ธา

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายธานีศ เกศวพิทักษ์ ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ กรณี
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐
มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) เป็นโจทก์
ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) ฐานความผิด ก่อสร้างอาคาร
โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น โดยโจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อระหว่าง
ต้นปี ๒๕๓๔ ถึงปลายปี ๒๕๓๕ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของผู้ครอบครองและ
ผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น จำนวน ๒ อาคาร
ต่อมานายกเทศมนตรีตำบลปากช่องมีคำสั่งเป็นหนังสือให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างต่อเจ้าพนักงาน
และมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้อาคารดังกล่าว จำเลยฝ่าฝืน เหตุเกิดที่ตำบลปากช่อง
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
มาตรา ๔ มาตรา ๒๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑
และปรับจำเลยเป็นรายวันตามกฎหมายจนกว่าจำเลยจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับ ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นอื่นที่เหลือต่อไปแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ต่อมาศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๒) มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้รับอนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับรายวันวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๗๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับถัดวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๗๐๐ บาท นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองขึ้นใหม่ทั้งหมดในปี ๒๕๓๔-๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเทศบาลตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร การที่ฝ่ายผู้กล่าวหาบังคับสั่งให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคารพิพาทดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อกลั่นแกล้งตอบโต้จำเลยที่ร้องเรียนการทุจริตของฝ่ายผู้กล่าวหาต่อสำนักงาน ป.ป.ช. จำเลยจึงเห็นว่ากรณีที่จำเลยไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและยังคงใช้อาคารตามปกติไม่ใช่เรื่องของการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพราะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ที่จะเป็นความผิดนั้นต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลย หมายถึงจำเลยมาปฏิบัติตามคำพิพากษา แจ้งนายประกันส่งตัวจำเลย

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ในขณะเดียวกันก็ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๒ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๒ ที่บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ดังนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๖๒

๒) คำสั่งของศาลยุติธรรมเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ แม้การจำกัดสิทธิจะตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ว่าเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔

มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖๔ และขัดต่อแนวพระราชดำริ การใช้และการตีความกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งของศาลยุติธรรมที่สั่งไม่รับฎีกา ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ประกอบมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตรี จึงเป็น คำสั่งที่ขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖

๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การตีความ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี จึงขัดต่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ ส่วนมาตรา ๓ บัญญัติให้ศาล เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย เป็นบุคคลที่ถูกระบุให้ใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน ศาลซึ่งเป็นตัวแทน ของประชาชนเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มิได้

ดังนั้น บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ จึงเป็นอันใช้บังคับ มิได้ ขอให้ศาลส่งข้อโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นได้หยิบยกบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยมีคำสั่งไม่รับฎีกาของ จำเลย จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาพร้อมกันยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัย โดยโต้แย้งว่าบทกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ ศาลฎีกา พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีและไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็น

ของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ส่วนข้อโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงไม่ต้องส่งข้อโต้แย้งตามที่จำเลยร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ คืออยู่ระหว่างการพิจารณา คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ภายหลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้โอนบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

อนึ่ง คดีนี้ผู้ร้องกล่าวในคำร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ แต่ขณะนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้สิ้นสุดลงแล้วเนื่องจากการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และมีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ บัญญัติให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นอันสิ้นสุดลง กรณีจึงมีปัญหาค่าวินิจฉัยก่อนว่า บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ อันจำเป็นที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยปัญหาของผู้ร้องหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ จะบัญญัติให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงแล้วก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓ บัญญัติว่า

“ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้” ยิ่งไปกว่านั้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ยังบัญญัติวางหลักเกณฑ์การวินิจฉัยในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวใช้บังคับแก่กรณีใดไว้ด้วยว่า “ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับรูปแบบการปกครองที่กำหนดให้ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาตรา ๔ บัญญัติให้ความคุ้มครองแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล สำหรับมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม มาตรา ๒๓๓ บัญญัติให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายและในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ และมาตรา ๒๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติเกี่ยวกับระบบหรือลักษณะการจัดชั้นของศาลยุติธรรมว่า ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น จึงเป็นที่เห็นได้ว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๓๒ วรรคหนึ่ง ดังกล่าว ล้วนเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามนัยแห่งมาตรา ๓ หรือเป็นประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามนัยแห่งมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ทั้งสิ้น หากได้สิ้นสุดลงไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ไม่ ดังนั้น คดีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวินิจฉัยปัญหาตามคำร้องของผู้ร้องต่อไป

ปัญหาประการต่อไปที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกา

ในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี เป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” และมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้งตามมาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นกฎหมายมิได้บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลว่าบุคคลมีสิทธินำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล ทั้งศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด อีกทั้งตามมาตรา ๒๗๒ ที่กำหนดหลักการทั่วไปว่าศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา นั้น ความตอนท้ายของมาตรานี้ก็บัญญัติเป็นข้อยกเว้นด้วยว่า “...เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้” เช่น ความในวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ นั้นเองได้กำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นในศาลฎีกา เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอันได้แก่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่าร้ายวยผิดปกติ กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น รวมทั้งบุคคลอื่นที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดด้วย ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๘ นอกจากนี้ในมาตรา ๓๑๑ วรรคสาม ยังบัญญัติด้วยว่า “คำสั่งและคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เปิดเผยและเป็นที่สุด” ซึ่งเห็นได้ชัดแจ้งว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๒ วรรคสอง มาตรา ๓๐๘ และมาตรา ๓๑๑ วรรคสาม เป็นกลุ่มมาตราที่มีหลักการกำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นระบบศาลชั้นเดียว จึงเข้าข้อยกเว้นแห่งมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๒ วรรคสอง มาตรา ๓๐๘ และมาตรา ๓๑๑ วรรคสาม บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ไม่เป็นไปตามหลักทั่วไปว่าศาลยุติธรรมจะต้องมีสามชั้นเสมอไป ส่วนข้อยกเว้นตามกฎหมายอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ก็ปรากฏหลักการในบทบัญญัติมาตรา ๑ ของพระธรรมนูญศาลยุติธรรมว่า

“ศาลยุติธรรมตามพระธรรมนูญนี้มีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น” เช่นกัน ซึ่งก็ปรากฏว่ามีกฎหมายหลายกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น กล่าวคือกำหนดให้ศาลยุติธรรมมิได้มีสามชั้น เช่น ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลชำนัญพิเศษต่าง ๆ อันได้แก่ ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร หรือศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ศาลชำนัญพิเศษต่าง ๆ เหล่านี้ซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้น ๆ ต่างกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม แต่คู่ความที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นเหล่านี้ต้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาเป็นระบบศาลสองชั้นหาใช่ว่าต้องอุทธรณ์และฎีกาต่อศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาตามลำดับชั้นศาลเป็นระบบศาล ๓ ชั้นเหมือนปกติธรรมดาไม่¹ ยิ่งไปกว่านั้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ก็มีหลักการให้สิทธิแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเข้าบ้านยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มิมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่า จะให้เดิมชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ยื่นคำร้องหรือไม่ และคำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด ส่วนมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๔/๑ ก็มีหลักการให้ผู้สมัครและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้ผู้สมัครเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเพิกถอนการรับสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้ แล้วแต่กรณี อันเป็นข้อยกเว้นที่แสดงให้เห็นว่า มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติยกเว้นไว้เป็นอย่างอื่นให้เป็นศาลยุติธรรมที่มีเพียงชั้นเดียวเท่านั้น หาใช่ต้องมีครบสามชั้นตามหลักทั่วไปไม่ยิ่งไปกว่านั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๓ ทวิ ก็ยังให้สิทธิแก่คู่ความที่จะอุทธรณ์เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาได้อีกด้วย ดังนั้น ทั้งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และกฎหมายอื่น ต่างก็ได้มีบทบัญญัติ

¹ โปรดดูพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๔ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๔

ยกเว้นว่าศาลยุติธรรมอาจไม่จำเป็นต้องมีครบสามชั้นคือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ตามหลักการทั่วไปเสมอไป เพราะในบางเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาให้คดีให้เสร็จไปด้วยความรวดเร็ว รัฐธรรมนูญก็บัญญัติเป็นข้อยกเว้นไว้เอง หรือเปิดทางให้ฝ่ายนิติบัญญัติตรากฎหมายยกเว้นหลักการทั่วไปให้ศาลยุติธรรมมี ๒ ชั้น หรือเพียงชั้นเดียวก็ได้

สำหรับข้อความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และ มาตรา ๒๑๕ ตรี ที่ว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” ซึ่งมีผลเท่ากับว่า คดีที่เข้าหลักเกณฑ์ ต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาตามมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี คู่ความจะฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริงไม่ได้ นั่น กรณีก็ต้องด้วยข้อยกเว้นที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง และตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑ เช่นกัน โดยมาตรา ๒๑๘ วางหลักเกณฑ์ห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงเพราะเป็นคดีที่ศาลอุทธรณ์ พิพากษายืนหรือแก้ไขเล็กน้อย อันแสดงให้เห็นว่าเป็นคดีที่ทั้งศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ต่างวินิจฉัย ข้อเท็จจริงสอดคล้องต้องกันมาทั้งสองศาล กรณีจึงมีเหตุสมควรที่จะยุติข้อโต้แย้ง ในปัญหาข้อเท็จจริง ได้แล้ว ไม่ควรที่จะให้สิทธิแก่คู่ความนำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาอีกต่อไป ส่วนมาตรา ๒๑๕ ก็เป็นเรื่องที่ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ต่างพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท และมาตรา ๒๑๕ ตรี เป็นเรื่องที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษกักขังจำเลยในกรณีต่าง ๆ และศาลอุทธรณ์ มิได้พิพากษากลับ ซึ่งเป็นเรื่องที่ทั้งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ต่างมีคำวินิจฉัยสอดคล้องตรงกันในศาล พิพากษาในสถานเบา จึงไม่ควรให้สิทธิแก่คู่ความที่จะฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงอีกต่อไป อีกทั้งบทบัญญัติ จำกัดสิทธิฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ ดังที่ได้กล่าวมา ก็มีได้จำกัดสิทธิฎีกา โดยเด็ดขาด เพราะหากมีเหตุผลพิเศษเฉพาะเรื่อง มาตรา ๒๒๑ ก็ยังเปิดสิทธิให้มีการรับรองหรืออนุญาต ให้คู่ความฎีกาในข้อเท็จจริงได้อีกด้วย แสดงให้เห็นว่า การจำกัดสิทธิฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี นั้น เป็นกรณีที่กฎหมาย เห็นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุผลและความจำเป็นต้องยกเว้นให้คดียุติเสร็จเด็ดขาดลงโดยเพียงระบบศาลสองชั้น เท่านั้น หากจำเป็นต้องให้สิทธิแก่คู่ความใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกา จนครบศาลสามชั้นไม่ ดังนั้นบทบัญญัติของ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตรี จึงไม่ขัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๑ และมาตรา ๒๗๒ ดังที่ผู้ร้องอ้าง

ปัญหาประการต่อไปที่ผู้ร้องได้แย้งว่าคำสั่งของศาลยุติธรรมที่ไม่รับฎีกาของผู้ร้องเป็นการเลือกปฏิบัติขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ นั้น เห็นว่า มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

เห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตริ และมาตรา ๒๒๑ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่คู่ความในคดีอาญาทุกคดีโดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน หาได้บัญญัติขึ้นเพื่อใช้บังคับแก่เฉพาะคดีของผู้ร้องเท่านั้นไม่ อีกทั้งการที่ศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) พิจารณาฎีกาของผู้ร้องแล้ว มีคำสั่งว่า ฎีกาของผู้ร้องเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้ผู้ร้องฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้อง นั้น ก็เป็นการพิจารณาคำสั่งตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตริ และมาตรา ๒๒๑ หาเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ไม่

ส่วนที่ผู้ร้องยกข้อได้แย้งว่า บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในกลุ่มมาตรา ทั้งสี่ดังกล่าวข้างต้น เพียงแต่บัญญัติถึงลักษณะรูปแบบของรัฐ และระบอบการปกครองและองค์กรที่ใช้ อำนาจอธิปไตยว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้มีการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลเท่านั้น ส่วนมาตรา ๔ ก็บัญญัติรับรองว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

แต่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นเพียงบทบัญญัติจำกัดสิทธิมิให้บุคคลมีสิทธิฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีที่เข้าหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติเอาไว้ ซึ่งเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่ละมาตราดังกล่าวบัญญัติไว้ ซึ่งก็มีเหตุผลและความชอบธรรมที่จะออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิฎีกาในกรณีตามบทมาตราดังกล่าวไว้ ได้ดังที่ได้วินิจฉัยมาโดยละเอียดแล้ว ดังนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี จึงไม่เป็นการขัดต่อรูปแบบของรัฐ ระบอบการปกครอง รวมทั้งการใช้อำนาจตุลาการของศาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ และมีได้ขัดต่อการให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ด้วย

จึงมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายบุรีรักษ์ มาประณีต ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ กรณี
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐
มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) เป็นโจทก์
ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) ฐานความผิด ก่อสร้างอาคาร
โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคาร โดยฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น โดยโจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อระหว่าง
ต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๕ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของผู้ครอบครอง
และผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น จำนวน ๒ อาคาร
ต่อมานายกเทศมนตรีตำบลปากช่องได้มีคำสั่งเป็นหนังสือให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างต่อเจ้าพนักงาน
และมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้อาคารดังกล่าว จำเลยฝ่าฝืน เหตุเกิดที่ตำบลปากช่อง
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
มาตรา ๔ มาตรา ๒๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑
และปรับจำเลยเป็นรายวันตามกฎหมายจนกว่าจำเลยจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น

จำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา ศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) พิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นอื่นที่เหลือต่อไปแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ต่อมาศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุม อาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๒) มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ การกระทำ ของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้รับอนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับรายวันวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๗๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีก ในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับถัดวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะปฏิบัติ ตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษ ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๗๐๐ บาท นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตาม คำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองขึ้นใหม่ทั้งหมดในปี ๒๕๓๔-๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเทศบาลตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร การที่ฝ่ายผู้กล่าวหาไม่คำสั่งให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคารพิพาทดังกล่าว จึงเป็น การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อกลับแก้ตั้งข้อหาจำเลยที่ร้องเรียนการทุจริตของฝ่ายผู้กล่าวหา ต่อสำนักงาน ป.ป.ช. จำเลยจึงเห็นว่ากรณีที่จำเลยไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและยังคงใช้อาคาร ตามปกติไม่ใช่เรื่องของการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพราะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนคำสั่ง

ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะเป็นความผิดนั้นต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสกลนคร (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยหมายเรียกจำเลยมาปฏิบัติตามคำพิพากษา แจ้งนายประกันส่งตัวจำเลย

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ในขณะเดียวกันก็ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๕ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ที่บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ดังนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ ตรี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

๒) คำสั่งของศาลยุติธรรมเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แม้การจำกัดสิทธิจะตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตรีว่าเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๖๔ และขัดต่อแนวพระราชดำริการใช้และการตีความกฎหมายอันเป็นเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ที่ศาลเป็นผู้รับมอบอำนาจจากพระมหากษัตริย์ต้องพิจารณาพิพากษาคดีตามเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ หรือตามรัฐธรรมนูญ

เท่านั้น ดังนั้น คำสั่งของศาลยุติธรรมที่สั่งไม่รับฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ประกอบมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตริ จึงเป็นคำสั่งที่ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คือ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นหัวหน้าผู้ปกครองประเทศปกครอง โดยทศพิธราชธรรมเพื่อประโยชน์ของคนหมู่มาก การตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตริ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ส่วนมาตรา ๓ บัญญัติให้ศาลเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย เป็นบุคคลที่ถูกระบุให้ใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน ตามเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ และพระมหากษัตริย์ยังไม่เคยมีพระบรมราชานุญาตให้โจทก์ ทำการขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๗๒ และมาตรา ๒๖๔ ศาลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะใช้อำนาจ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มิได้

ดังนั้น บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตริ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ ขอให้ศาลส่งข้อโต้แย้งดังกล่าวให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นได้หยิบยกบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตริ มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยมีคำสั่ง ไม่รับฎีกาของจำเลย จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาพร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย โดยโต้แย้งว่าบทกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๕ ตริ เป็นบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีและไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่ เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ส่วนข้อโต้แย้งว่าประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญนั้นศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องส่งข้อโต้แย้งตามที่จำเลยร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณา คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ภายหลังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และให้โอนบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และคำร้องดังกล่าวขอให้ส่งข้อโต้แย้งว่ากฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๘ ขณะที่จำเลยยื่นคำร้องนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ยังมีผลใช้บังคับ หากบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามข้อโต้แย้งของจำเลยขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติดังกล่าวย่อมเป็นอันสิ้นผลบังคับ และมีผลไปถึงคดีของจำเลยซึ่งยังไม่ถึงที่สุด คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงยกบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องได้ ซึ่งมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๕ ตรีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๓๒ หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ เป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงระบอบการปกครองของประเทศไทย มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั่วไป ส่วนมาตรา ๓๐ บัญญัติรับรองความเสมอภาคของบุคคลชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน บุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันจะเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ เพศ สถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันขัดต่อ

รัฐธรรมนูญไม่ได้ ส่วนการใช้สิทธิทางศาลก็ดี หรือการยกบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลก็ดี หากมีรัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ บทบัญญัติหรือกฎหมายอื่นจะขัดหรือแย้งไม่ได้ แต่ถ้าสิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญไม่ได้รับรองไว้ ก็จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น ดังที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๒วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อย และให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” มาตรา ๒๑๙ บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามานี้ ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย” มาตรา ๒๑๙ ตรี บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่เกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับหรือกักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน ถ้าศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” การต้องห้ามฎีกาในข้อเท็จจริงทั้งสามมาตรามีได้เป็นบทบัญญัติบังคับโดยเด็ดขาด แต่ยังเปิดโอกาสให้คู่ความ ไม่ว่าจะโจทก์หรือจำเลย มีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะมีสิทธิขอให้ผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษา หรือทำความเข้าใจในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์รับรองให้ฎีกาได้ หรืออธิบดีกรมอัยการ (อัยการสูงสุด) ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัยก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไปได้เช่นกัน ทั้งนี้ เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เห็นว่า การดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมของประเทศย่อมต้องมีกฎหมายกำหนดเป็นกติกาสำหรับผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดความยุติธรรมแก่ทุกคน โดยเฉพาะกฎหมายวิธีสบัญญัติซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ สำหรับคู่ความและศาลถือปฏิบัติในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกคนไม่ว่าโจทก์ จำเลย และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดังนั้น

การที่ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” จึงมิใช่เป็นกรณีที่ศาลในฐานะองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของโจทก์แต่อย่างใด จึงไม่มีกรณีที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ถือเป็นบทบัญญัติทั่วไปในเรื่องอำนาจของศาลในฐานะองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ซึ่งหมายความว่า การพิจารณาพิพากษาคดีความทั้งหลายให้เป็นอำนาจของศาล และการใช้อำนาจดังกล่าวศาลต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์โดยรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ อย่างไรก็ตาม กฎหมายบัญญัติไว้อย่างไร ศาลในฐานะผู้ใช้อำนาจตุลาการในการพิจารณาพิพากษาคดีต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจะฎีกาได้หรือไม่นั้นนอกจากจะต้องพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแล้ว ยังจะต้องพิจารณากฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเรื่องการฎีกาคำพิพากษาของศาลไว้ก็ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติโดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายที่บัญญัติเรื่องการฎีกาและการห้ามฎีกาไว้ การจะฎีกาได้หรือไม่จึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี บัญญัติเรื่องการห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงในกรณีที่ศาลอุทธรณ์เพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยโดยไม่ได้พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น เช่นนี้คู่ความจึงฎีกาไม่ได้ตามกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี จึงไม่มีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งผู้ร้องได้แย้งว่า ผู้ร้องมีสิทธิฎีกาได้นั้น เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ ดังกล่าว เป็นบทบัญญัติแต่เพียงโครงสร้างของศาลยุติธรรมเท่านั้น ส่วนคดีประเภทใดจะขึ้นต่อศาลใด และจะอุทธรณ์ฎีกาได้หรือไม่จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และการฎีกาไว้ โดยมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ได้กำหนดข้อห้ามฎีกาไว้ จึงต้องเป็นไปตามนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง มิใช่บทบัญญัติที่รับรองสิทธิของคู่ความในการฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์

แต่อย่างไร ด้วยเหตุนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และ
มาตรา ๒๑๕ ตรี จึงไม่มีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง และที่
มาตรา ๒๗๒ วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ในศาลฎีกา โดยมีมาตรา ๓๐๘ มาตรา ๓๐๕ มาตรา ๓๑๐ มาตรา ๓๑๑ มาตรา ๓๒๕ และ
มาตรา ๓๓๒ ในบทเฉพาะกาลบัญญัติให้มีวิธีพิจารณาคดีตลอดจนอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษา
ไว้เป็นพิเศษโดยไม่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ตามลำดับชั้นเหมือน
คดีอาญาทั่ว ๆ ไป ก็ไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเช่นกัน ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๕ ตรี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ แต่อย่างไร

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายเจริญ หัตถกรรม ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง)
เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
มาตรา ๒๖๔ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา
๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีคิ้ว
(ปากช่อง) เป็นโจทก์ ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง)
ฐานความผิดก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคาร
โดยฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ต่อมาศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิด
ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๒) มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐
มาตรา ๗๑ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรม
เป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้
รับอนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม
๒๕๓๗ ถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น
ให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับรายวัน วันละ ๑๐๐ บาท นับแต่
วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก

๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๗๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับแต่วันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๗๐๐ บาท นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองขึ้นใหม่ทั้งหมดในปี ๒๕๓๔-๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ก่อนการจัดตั้งเทศบาลตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคารพิพาทดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสีกี้ว (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลย

จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๘ พร้อมกับยื่นคำร้องลงวันที่เดียวกัน ได้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ ขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า จะต้องใช้บทกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี เป็นกรณีมีข้อโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงมีคำสั่งให้รอการวินิจฉัยคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยไปเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ และให้แจ้งสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลฎีกาทราบ ต่อมาคืออยู่ในระหว่างการพิจารณา คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญดังกล่าว ภายหลังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญและให้โอนบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีปัญหาต้องพิจารณาก่อนว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าวได้หรือไม่ เห็นว่า จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๘ พร้อมกับยื่นคำร้องลงวันที่เดียวกันโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ โดยขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ โดยขณะนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ยังใช้บังคับอยู่ และศาลฎีกาต้องใช้บทกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดีที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓ ก็บัญญัติรับรองไว้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าว

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๒๓๓ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

มาตรา ๒๗๒ ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น

ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนเก้าคน ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ และให้เลือกเป็นรายคดี

อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้และในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติไว้ว่า

มาตรา ๒๑๘ ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อย และให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

มาตรา ๒๑๙ ในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามานี้ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีมิให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย

มาตรา ๒๑๙ ตรี ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่เกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับ หรือกักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน ถ้าศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ และมาตรา ๔ บัญญัติไว้ในบททั่วไป โดยมาตรา ๒ เป็นบทบัญญัติให้ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมาตรา ๔ บัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลทั่วไป ส่วนมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนชาวไทย โดยให้บุคคลมีความเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้ แต่มิได้เป็นการห้ามโดยเด็ดขาด โดยมีบทยกเว้นไว้ว่า หากการเลือกปฏิบัตินั้นเป็นมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคโดยทำให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ก็กระทำได้ สำหรับมาตรา ๒๓๓ เป็นบทบัญญัติหลักเกณฑ์การใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาล โดยการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ส่วนมาตรา ๒๓๒ วรรคหนึ่ง ที่เกี่ยวกับประเด็นตามคำร้อง เป็นบทบัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น ซึ่งคำว่า “กฎหมาย” ในมาตรา ๒๓๓

และคำว่า “ตามกฎหมายอื่น” ในมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึง กฎหมายวิธีสบัญญัติ ซึ่งรวมกฎหมายวิธีพิจารณาความด้วย กรณีนี้คือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ที่จำเลยโต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนั้น เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์การห้ามฎีกา ในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีอาญา ที่ศาลต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว โดยตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง เป็นกรณีคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและศาลอุทธรณ์ให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกยังคงไม่เกินห้าปี และมาตรา ๒๑๙ เป็นกรณีคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งบทบัญญัติทั้งสองนี้ห้ามคู่ความมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่มีข้อยกเว้นให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้หากเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลยให้หนักขึ้นกว่าคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ส่วนมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ห้ามเฉพาะโจทก์มิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงสำหรับกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยในคดีที่ให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ซึ่งหากเป็นการแก้ไขมากก็สามารถฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ทั้งโจทก์และจำเลย และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้นในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังจำเลยแทนโทษจำคุกหรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก แต่ถ้าศาลอุทธรณ์พิพากษากลับคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ และหากศาลอุทธรณ์เพียงแต่แก้ไขไม่ได้พิพากษากลับก็ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ปัญหาข้อเท็จจริงที่สำคัญเท่านั้นเข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกา หากปัญหาข้อเท็จจริงที่ไม่สำคัญเข้าสู่ศาลฎีกาได้ทุกกรณีย่อมเป็นอุปสรรคในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาที่จะทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า ทั้งปัญหาข้อเท็จจริงดังกล่าวถูกตรวจสอบและทบทวนกันมาแล้วถึงสองชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ และการห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงดังกล่าวก็มีได้เป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิโดยเด็ดขาด ยังเปิดโอกาสให้คู่ความอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะโจทก์หรือจำเลย มีสิทธิที่จะขอให้ผู้พิพากษาค้นไต่ซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์รับรองให้ฎีกาได้ หรืออธิบดีกรมอัยการ (อัยการสูงสุด) ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไปได้

ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ซึ่งหมายความว่า หากคู่ความฝ่ายที่ต้องการฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๑ แล้ว ปัญหาข้อเท็จจริงนั้นก็ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาได้ จึงเห็นได้ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรีที่ห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ไม่เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ตามมาตรา ๔ และไม่เป็นการทำให้สิทธิของบุคคลไม่เสมอกันตามกฎหมาย ตามมาตรา ๓๐ รวมทั้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ก็มีได้บัญญัติสิทธิในการฎีกาต่อศาลสูงสุดไว้ จึงไม่กระทบต่อบทบัญญัติดังกล่าว

ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของนายวิชัย ชื่นชมพูนุท ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสกลนคร เป็นโจทก์ ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลย
ต่อศาลจังหวัดสกลนคร ฐานความผิดก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับใบอนุญาตใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาต
ก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และศาลจังหวัดสกลนคร พิพากษาว่าจำเลยมีความผิด
ตามฟ้อง จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลจังหวัดสกลนคร ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้ จำเลยฎีกา
ศาลจังหวัดสกลนครมีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ กับมาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลย
จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาพร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
โดยโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และ
มาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และ
มาตรา ๒๗๒ จึงใช้บังคับมิได้ ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า จะต้องใช้บทกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี
เป็นกรณีมีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ
ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการวินิจฉัยคดีไว้ชั่วคราว
และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงแล้ว ข้อโต้แย้งของจำเลยน่าจะสิ้นสุดลงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ แต่โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๕ ได้บัญญัติหลักการไว้ว่า สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ย่อมได้รับการคุ้มครอง และเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จึงเห็นควรวินิจฉัยคดีตามคำร้องนี้ซึ่งเป็นคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕ ต่อไป

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตีรัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒ บัญญัติไว้ในหมวด ๑ บททั่วไปว่าประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อันเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงระบอบการปกครองของประเทศไทย มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั่วไป ส่วนมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองความเสมอภาคของบุคคล ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน บุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือทั้งสามมาตรานี้ เป็นการกำหนดหลักการกว้าง ๆ โดยทั่วไป แม้ต่อมาจะได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระบอบการปกครอง มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพของบุคคล และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยความเสมอภาคของบุคคล เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕ มาตรา ๓ ยังคงให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ที่บรรดาชนชาวไทย

เคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไว้แล้ว ดังนั้น บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ดังกล่าวข้างต้น จึงย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) มาตรา ๓ ด้วย

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตรี ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง เป็นการที่ศาลยุติธรรมเลือกปฏิบัติ ขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และขัดต่อเจตนารมณ์ของพระมหากษัตริย์ที่ใช้อำนาจตุลาการทางศาลนั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวที่ห้ามฎีกาข้อเท็จจริงเป็นเพียงกำหนดเงื่อนไขไว้อย่างกว้างว่ากรณีใดที่ฎีกาไม่ได้ เช่น ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือ...ตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งห้ามมิให้คู่ความฎีกาข้อเท็จจริง หรือในกรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือ...ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกว่าที่ศาลชั้นต้นกำหนด ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีมิให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์แก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย ตามมาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง บทบัญญัติเหล่านี้เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปสำหรับคู่ความที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีเพื่อความยุติธรรมโดยไม่มี การเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะกฎหมายวิธีสบัญญัติ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับคู่ความและศาลต้องถือปฏิบัติในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ฉะนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตรี ที่บัญญัติว่าด้วยสิทธิของจำเลยที่จะยื่นฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์บางประเภทและมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ เป็นบทบัญญัติทั่วไปในเรื่องอำนาจของศาลในฐานะองค์กรที่ใช้ อำนาจตุลาการว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ซึ่งหมายความว่า การพิจารณาพิพากษาคดีความทั้งหลายให้เป็นอำนาจของศาล และการใช้อำนาจดังกล่าวศาลต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ โดยรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้อย่างไร กฎหมาย บัญญัติไว้อย่างไร ศาลในฐานะผู้ใช้อำนาจตุลาการในการพิจารณาพิพากษาคดีต้องดำเนินการให้เป็น ไปตามนั้น แสดงให้เห็นว่า การจะฎีกาได้หรือไม่นอกจากจะต้องพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแล้ว

ยังจะต้องพิจารณาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเมื่อรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเรื่องการฎีกาคำพิพากษาของศาลไว้ก็จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายที่บัญญัติเรื่องการฎีกาและการห้ามฎีกาไว้สำหรับคดีอาญา การจะฎีกาได้หรือไม่จึงต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี บัญญัติเรื่องการห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงในกรณีที่ศาลอุทธรณ์เพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยโดยไม่ได้พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ด้วยเหตุนี้คู่ความจึงฎีกาไม่ได้ตามกฎหมายดังกล่าวที่ไม่มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งผู้ร้องโต้แย้งว่า ผู้ร้องมีสิทธิฎีกาได้นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดโครงสร้างของศาลยุติธรรมว่าเป็นเช่นไร ส่วนคดีประเภทใดจะขึ้นต่อศาลใด และจะอุทธรณ์ฎีกาได้หรือไม่จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยในคดีอาญาก็ต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ได้กำหนดข้อห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงไว้ในลักษณะที่เป็นการบังคับแก่คู่ความในคดี และเมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง มิใช่บทบัญญัติที่รับรองสิทธิของคู่ความในการฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่มีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยมีมาตรา ๓๐๘ มาตรา ๓๐๙ มาตรา ๓๑๐ มาตรา ๓๑๑ มาตรา ๓๒๕ และมาตรา ๓๓๒ ในบทเฉพาะกาลบัญญัติให้มีวิธีพิจารณาคดีตลอดจนอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาไว้เป็นพิเศษโดยไม่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ตามลำดับชั้นเหมือนคดีอาญาทั่ว ๆ ไป จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการรัฐธรรมนูญ